

Nro. 15.

A' FELS. R. TSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Februariusnak 21-dik napján 1797-ik
esztendőben.*

Olasz Ország.

A' *Velentzei és a' Bolognai levelek szerént, a' Pápa Ö Szentsége Birodalma ellenvaló hadakozáshoz, a' Frantziák már hozzá kezdettének. Gen. Bonaparte Jan. 22-kén érkeztén-meg Bolognába, a' maga trupjainak egy részét, az Olasz Országba állított seregekkel egyesítette, a' Frantzia Respublika Romában lévő Követjének, Ca-caultnak pedig olyan parantsolat küldött, hogy minden további rendelésre való várakozáson kívül, Rómát hadja oda, a' ki Jan. 26-kán onnan el is ment; Jan. 28-kan pedig, a' hadakozás folytatása iránt való Proclamatiót ki-adván, annak fundamentumául azt adatta, hogy a' Pápa Ö Szent-*

tsége, a' fegyverfzűnésbeli tractatus articulussait meg nem tartotta vólna. Erre való nézve, Jan. 29-kén, a' maga hadi seregével *Romágnába* bé-üt-vén, ottan *Imolát*, *Ravennát*, *Faenzát* meg-szál-lotta, és *Riminiig* nyomúlt-elé, a' kinek hadi se-rege, a' Pápa Ő Szentsége *Faenzánál* állott trup-jait vissza nyomván, a' mint a' Febr. 4-kén írt *Bolognai* levelek hirlelik, közüllök 1000 katoná-kot fogott, és 14 ágyúkat vett-el.

A' *Toskániai* Minister, *Marchese Manfredini*, Fr. Gen. *Bonapartéval*, a' Nagy Hertzeg nevében conferentziát tartván, abban egyeztenek-meg, hogy a' Frantzia őrizet *Livornóból*, és az oda va-ló kikötő helyből takarodjék-el, és azon kikötő helyben, az előbbeni Neutralitas tartattassék-meg, a' Nagy Hertzeg pedig 2 millió livrát adjon a' Frantzia Respublikának.

Insbruckból Febr. 7-kén. *Károly* Hertzeg Gen. *Bellegardéval* együtt ma utaztanak-el innen, teg-nap estve pedig az egész város illuminálva lévén, és a' nagy Héros *Elisabeth* Hertzeg Asszonnyal, az egész várost el-járván, a' sokaság Ő Hertzeg-ségét ezen kiáltással tisztelte-meg: Eljen *Károly* Hertzeg, a' Német Ország meg-szabadítója. — Azoknak a' corpusoknak fő kvártéljok, a' mely-lyek *Tyrolis* bé-fedezésére rendeltettek, *Botzentől* 4 mért földnyire, *Salurnál* vagyon, a' forposztak pedig, *Welschmichelig* vagynak ki-küldettelve. — A' fő kommandirozó Gen. *Liptay*, a' forposztak pedig Gen. *Vukásovits* alatt vagynak. — A' stuttzos kompániákat, a' mellyek a' hegyeken való vigyá-zatokon állanak, Obrister *Deller* kommandirozza. *Tyrolisban* úgy vélekednek hogy a' Frantziák arra felé nyomúlni nem szándékoznak. — Gen. *Alvintzy* az egymástól széjjel ofzlott táborokat, *Görtznél* gyűjti öszve, és magát a' minden felöll jövő segítségek által szándékozik meg-erössíteni. A' *Máltai* nagy mester, a' Pápa Ő Szentségének azt adatta értésére, hogyha a' Frantziáktól való félelem miatt, szorongattatások közé esnék, ab-ban a' történetben nálla menedék heljét fogná találni. —

Frantzia Ország.

A' *Svétziai* Udvarnak *König* nevezetű Követje, *qua Negotiorum Gestor*, *Párisba* megérkezvén, és a' Directoriumnál azt akarván bejelenteni, hogy a' *Svétziai* új Király, az Országglást a' maga kezéhez vette, erre való nézve, a' Directorium előtt való megjelenhetésre audientziát kívánt magának adattatni, a' melly kívánságára, az Orzágon kívül lévő dolgokat folytató Ministertől ilyen feleletet nyert magának: A' *Svétziai* Udvarnak azon tselekedete, hogy az Országglás folytatása kezéhez való vételéről, tsak *Negotiorum Gestor* által akar a' Fr. Respublikának tudósittást tenni, igen szokatlan dolog, a' minthogy az iránt az Európai minden más nagy Udvarokhoz tellyes hatalommal biró Ministert küldött-el, a' melly tselekedetéből a' *Svétzia* Udvarnak tsak a' tettzi ki, hogy a' Frantzia Respublikát tsak félig meddig betsülli, mellyre való nézve mind addig a' Directorium eleibe tellyességgel nem botsáttathatik, mig az előtt nem mint *Negotiorum Gestor*, hanem más characterrel nem kíván megjelenni.

A' Jan. 25 kén tartott ülésiben, a' Directorium Gen. *Bonaparténak*, *Roverbellóból* Jan. 17-kén irt azon levelét közlötte a' két tanáttal, a' mellyben a' Frantzia tábornak addig elé Olasz Országban tett győzedelmeit irta vala le rövideden. — Mellyre az 500 személjeből álló Tanáts azt végzette, hogy az Olasz Orzági Frantzia tábor felől olyan ki-jelentést kellenek tenni, hogy az a' maga hazájára való nézve, magát továbbra is érdemessé tenni meg nem szünik; *Bonaparte* és *Angerau* Generáloknak pedig, azokat a' zászlókat, a' mellyekkel az *Arcolénál* való ütközetben kommandiroztanak, mint a' Respublika ajándékát, úgy kellenek nékiek ajándékozni. — A' vének tanáttában *Dümas* azt adta fel, hogy Frantzia Országban nagyon kívánnák a' békességet megköttetni. — A' Jan. 28 és 29-ik napjain pedig, a' polgári törvényes könyvnek meg-hányásával vétésével foglalatoskodott a' vének tanáttsa.

Toulouseban a' közelebb múlt Januariusban igen nagy lárma ütötte ki magát a' nép között, mellynek okai a' Factionisták vóltanak, a' kik a' Municipalitast mind le hányatni igyekeznek vala, de fel-tett tétjokat el nem érhatték. — Ezen lármat a' közönséges levelek ekképpen adják elé: *Toulouseban* Jan. 17-kén, a' téátrumban a' *Szegény Affzony* tzim alatt lévő komédiát játszodván, a' mellyben, a' tsendesség fel-forgatói, és a' békeséget szerető virtussal bírók ellen machinálodok igen gyűlölségesekké tétettetnek, a' játszodás közben egyszer hirtelenséggel egy rakás ember, kardokkal, pistoljakkal fel-fegyverkezve a' téátrumba bé-rohan, a' kiknek kegyetlenül való magok viseletek miatt, 60 személjéknél többen, rész szerént életeket vesztették-el, rész szerént pedig meg-sebessitettek. Ezen gonosz tévők, Jan. 21-kén újjolag öszve gyűlvén, vendégséget tartottanak, a' mellyben a' bortól és a' dühösségtől meg-refzedvén, a' várost öszve nyargalták, és azt kiáltozták: *Halálra a' Chouansokat*. De ezzel se nyugodtanak-el, hanem egy polgárnak házába bérontván, és *Mezedét*, a' vének tanáttsa egy tagját ottan találván, a' ki akkor szabadsággal vala *Toulouseban*, ötet, és a' feléségit kövekkel hajgálván, meg-sebessitették. A' mint a' közönséges levelekből olvashatni, *Arles*, *Aix*, *Tours*, és ezeken kívül még más helyeken is ütötte-ki magát a' lárma a' nép között, de még azokról nem lehet meg-határozással irni. — *Párisban* is a' Contra-Revolutionalisták újjolag öszve esküttenek, de fel-tett tétjok ki-tudódott, a' honnan Jan. 30-kán, az öszve esküttek közül felesen, nevezetesen pedig *Poly*, *Beothier*, *Berthelot*, *Delaville*, *Arnoy*, és többen mások is el fogattattanak. Ezen öszve esküvés iránt a' Directorium Jan. 31-kén tudósította a' két tanátsot. — Két hónapok alatt dolgoztanak az öszve esküttek azon, hogy a' Directorium körül lévő örző katonaság vezéreit, tisztyeit magokévvá tehessék, melly végre Gen. *Málónak* egy regementet, e' mellett a' *Lajos* ke-refztét és 30000 tallérokat ígértének vala, de

Máló a' Gránátirosok Kommandánsával *Rámellel* együtt, a' nékiek tett ajánlást, a' Politzei Minis-ternek bé-jelentették.

Ezen fennebb említett öszve esküvés tagjai felöll, egy Frantzia Újság Iró kéttségbe hozza a' maga leveleiben, hogy ők a' Király részín valók lettenek vólna; és irántok illyen ki-fejezéssel él; hogy meg lehet ugyan az, hogy ők a' Király részín valók lettenek vólna, de hogy valóban azok vóltanak, éppen nem láttzik igaznak lenni, melly iránt való kételkedésre temérdek sok indittó okok vagynak, annyival is inkább, hogy a' mint minden tudja, eleitől fogva, sokféle bőrbe öltöztek a' Jákobinusok, hogy a' magok planumjokat ki-vihessék, a' maszkarásokat pedig addig meg nem lehet ismérni, mig az ábrázattyokon lévő áll-ortza, róllok le nem vétettetik. — *Drouet* egy levelet nyomtattatván-ki, abban a' maga *Vendoméban* fogva lévő barátjainak az iránt való reménységet nyujtott, hogy a' Frantzia nép majd félre fogja tenni azokat a' személjeket, a' kik az ő társaságoknak ellenségei. — Gen. *Hocheról* azt mondják, hogy az *Irlándiai* Expeditiójáról való szám adás végett, Jan. 21-kén ment vólna *Roche-fortból Párisba*.

Nagy Britannia.

A' mint a' *Londoni* Jan. 31-kén költ levelek hirlelik, napkeleti *Indiából* nem mindennél keletesebb hírek érkeztenek-meg közelebbről *Londonba*, mivel a' Királyi truppok, egyik a' másikra nagyon meg-haragudván, az egymásra való támo-dástól lehetne tartani, erre való nézve *Dundás*, a' kire a' napkeleti *Indiai* Departementumra való vigyázás bizattatott, attól kezdvén tartani, hogy a' dolog majd sokra fogna menni, *Marquis Cornwallist* azon kérte, hogy a' dolognak annál jobb rend-be való szedése végett menne oda, a' melly kíván-ságára *Cornwallisnak*, a' nemes szivű Lord, a' *Londoni* levelek ízerént készületeket is tétetett, hogy

Indiába el-utazzon. — A' *Neu-Yorki* tudósittások szerént, a' magok bőrökben nem férhetők, már egynéhány rendbéli probát tettek, hogy *Philadelphiat* fel-perseljék. — A' *Madritti* tudósittásokból azt olvassuk, hogy *Américának* azon részeiben is, mellyeket a' Spanyolok birnak, rosz fa kezdett égni a' tűzön, nevezetesen *Mexikóban* és *Perúban*, a' hammú alatt lappangó szikra, szinte szinte ki-ütette magát. — A' déli Spanyol *Américában*, a' Spanyoloknak most tsak 6000 emberekből álló regularis trupjai vagynak.

A' Frantziák *Dünkirchen* körül kemény készületekhez kezdvén nyúlni, e' *Skotziában* nagyon való szemességre adott alkalmatosságot, mellyre való nézve egynéhány fregatták a' végett küldettettek-ki, hogy azok a' Frantziáknak minden tselekedeteiket szemmel tartsak. — *London* környékén, a' dolgok az előbbieneknél más forma folyamatjokban akarnak eredni. — A' Gen. *Hoche* szekerit, a' melly a' *Corknál* el-fogatott Frantzia hajón vólt, *Kinsáléba* az újságot nézni szeretőknek, egy schillingért mutattatott-meg, a' mellyből a' szekeret meg-vásárlott birtokossa, már egynéhány 100 font sterlinget gyűjtött ölzve. —

Lord *Macartney* *Londonból* *Portsmouthba* meg-érkezett, ki is a' leg első jó szél alkalmatosságával, az 50 ágyújú *Frusty* hajón, a' Jó Reménység foka felé fogja venni a' maga utját. — *Cawpoorban*, és *Nagy Britanniának* más mellzire lévő napkeleti *Indiai* Provintziaiban való lárma, olyan nagy mértékben vólt, hogy az oda való kórmányozó *Sir John Chore*, a' békételenek részén lévő tiszttviselők kivánságokra kéntelenített hajlani, a' kiknek le-tsendesítésekre, a' Jó Reménység fokától 2000 katonák küldettettek, a' kik a' réájok bizattatott dolgot mennyire fogják tökéletességre vinni, arra a' következő idő tanit-meg. — Jan. 21-kén Status Consilium tartattatván *Londonban*, abban Lord *Malmesbury*

is meg-jelent, a' melly napon *Pétersburgba* egy Status Követje indittatott útra. — Hogy az *Amérikai* egyesült Statusoknál, *Adams* Ur Praesidensé, *Pinckney* pedig V. Praesidensé választattattanak, azt Angliára való nézve igen *interessans* dolognak tartják lenni, minthogy mind a' ketten, igen jó gondolatokkal vagynak Angliához.

Azok a' *Betsey* és *Susán* nevezetű hajók, mellyek *St. Domingóból* 42 napok alatt érkeztek vala meg *Liverpoolba*, azt a' fontos tudósítást hozták magokkal, hogy *St. Domingónak* azon részében való első renden levő lakosok, a' melly a' Spanyolokhoz tartozik, az Angliai ottan lévő fő Kommendánsához egy deputatziót azzal az izennettel küldettenek-el, hogy ők ennekutánna Angliának oltalma alatt kivánnak élni. — *Sylvester Douglás*, a' ki az Angliai Király keze meg-tsokolására botsáttatott vala, leg elébb a' Jó Reménység fokához való Gubernatorává, rendeltetett vala ki, de most a' kintstár Lordjává neveztetett-ki.

Batáviai Respublika.

A' Jan. 31-kén költ *Hágai* levelek szerént, a' *Batáviai* Nemzeti Gyűllés, az Isteni tiszteletre, szolgálatra való nézve azt decretálta: Hogy a' *Batáviai* nép, a' leg főbb valóságot (Istent) tiszteli, és hogy annak, mind a' virtusra, mind pedig a' jó erköltsre nézve nagy bé-folyása vagyon, azt meg-isméri. — Továbbá olyan ki-jelentést tett, hogy mindennek szabadságában fog állani, hogy az Istent a' szerént tisztelje, a' mint azt a' maga szivében leg jobbnak tartja lenni, és hogy azt ki ki szabadon végbe vihesse, abban mindeneket óltalmaz, és bátorságossá tészen. — A' *Hárdervyki* Universitas templomának tornya, a' közelebb múlt hónap 28-kán öszve omolván, ebből miféle jövendőléseket tésznek a' vén ostóba banyák, ki ki képzelheti magának. — Az Admirál *Langara* Spanyol flottája *Carthagenából Cadixba* váratik meg-érkezni. — Az Anglusok a' *Dánus-*

soknak két hajójokat fogták el, a' mellyek *Cadix*-ból *Génuába* szándékoztanak vala menni, és *Gibráltár*hoz vitték őket. — Minister *Benezech* *Brüsszelbe* meg-érkezett; a' *Svétziai* Udvar, és *Tripolis* között való békesség ismét helyre állott.

A' *Batáviai* Nemzeti Gyűllésnek Jan. 31-kén tartatott ülésiben, az új *Constitutzió* planuma 3-dik titulussa felett vólt a' nagy vetélkedés, a' melly is a' törvényt tévő hatalomról szól. A' Nemzeti Gyűllés tagjai közül sokan azt vitatták, hogy az 1793-dikbeli *Constitutzió* sokkal jobb vólna az 1797-dik belinél, melly iránt végtére a' sok szó szaporittás után, a' 86 számból álló votumok többsége mellett, tsak 16 votumok lévén ellene adattatva, a' határoztatott-meg, hogy a' törvényt tévő corpus, két kamarából álljon, mellyek közül az egyik a' *nagy*, a' másik pedig a' *vének kamarájának* neveztessek.

A' Febr. 4-kén irt *Hágai* levelek azt hirlelik, hogy *Batávosok* újjonnan állított nagy kamarájok, éppen a' vólna, a' mi a' *Frantziák* 500 személjéből álló tanáttsa. — Ezen nagy kamara fogja a' törvényeket projectum mellett fel-adni, mellyet a' *vének kamarája* (*Frantzia* Országban a' *vének tanáttsa*) hogy meg vizsgáljon, helybe hadjon, vagy meg-vesse őket, hatalmában fog állani. De a' kamara *Repraesentansai*, nem fognak olyan nagy számból állani, mint a' mekkora a' *Convent Repraesentansai* száma, melly öszveséggel 125 tagokból áll, hanem a' nagy kamara tagjai, tsak fél ennyi, a' *vének kamarája* tagjai pedig egy negyed rész ennyi tagokból fognak állani, a' melly által minden személyre napjára 10 forintat vetvén, 125,000 forintokat fognak meg-tartani. — A' *Hollándiai* *Provincialis* gyűllés abban foglalatokodik, hogy a' békételenkedőket ki-tanúlván, őket érdemek szerént meg-büntettesse.

Austriai *Belgium*.

Brüsszelből Febr. 1-ső napján. Minister *Benezech* az 5-dik lovas regiment nagyobb részitől

kisértetve, Jan. 31-kén reggel *Lövenbe* ment által, a' ki minekelötte, a' *Belgiumi* több nevezetes városokat el-járná, *Lövenbe* újjolag vissza fog menni, a' kinek leg nagyobb figyelmeztessége *Antverpiára* vagyon függettetve, holott a' Directorium parantsolatjából most tartat egy Commissiót, hogy a' helység fekvését meg-visgálván, arról egy plánumat készítsenek. — Ezen Minister felöll azt hirdelik, hogy minekelötte *Párisba* vissza térne, a' *Brüsszeli* leg betsülletesebb polgárok közül, a' kikhez leg nagyobb bizodalommal lehet lenni, és a' kik a' közönséges igazgatásra is alkalmasok vólnának, a' végre fogna egy Commissiót kiválasztani, hogy az a' közönséges hivatalban lévő tisztviselők ellenvaló minden panaszokat beszédvén, azok iránt ötet, *Párisba* tudósítsa. — Hogy a' *Belgiumi* fővebb igazgatásokban nagy változások fognak meg-esni, az iránt keményen kezdetenek *Brüsszelben* beszélleni. — *Belgiumban* minden meg-erössithető heljek erőssé való téteteleken nagyon rajta lévén, ez, külömbkülömbféle vélekedésekre szolgálatott alkalmatosságot. Minémű módon gondolkozzék most a' *Belgiumi* nép, azt ezen alább meg-irt történetből alkalmasint ki lehet hozni. — Minister *Benezeknek* *Brüsszelbe* való meg-érkezése alkalmatossággával a' közönséges hivatalokban lévő embereken, és a' hozzájuk tartozandókan kívül, senki is az azon való örömet tsak tettetésből se mutatta-ki; a' Municipalitas pedig, az ő meg-érkezése napjának estvéjén tűzi mesterséggel tévén az ablaka alatt tizteletet, az ablakából egynéhány versben kiáltott-ki *Benezek*, hogy éljen a' Respublika! de arra senki is feleletet nem adott, sőt a' mi még ennél is több, a' katonák is mind halgattanak réájja; Jan. 29-kén pedig nagy bált tartván, abban a' Generálok, a' Generál-Stabhoz tartozó tisztekkel, és a' *Brüsszeli* constitutiva potestas tagjaival meg-jelentenek, de az ott lévő fejer népek közül, tsak hármán se lévén jó hirűek, végtére a' tiszteknek egyik a' másikkal kellett tántzolni. — Jan. 30-kán, a' *Brüsszeli* téátrumban, a' *Jákobinusok* vatsorája

tzimje alatt való komédiát játszodván, a' felett igen nagy lárma támodott, minthogy a' *Brüsszeli* Municipalitas, a' maga gyalázatját illető dolgokat, a' téátrumán producaltatni nem akarta megengedni, de az ifjak, és a' Generál-Stabtól való tisztek, annak el-jádzását kívánván, Gen. *Salm*, a' téátrumi néző heljekre egy osztály hufzárságot állitván-ki, azt a' Municipalitas akarátja ellen is producaltatta, mellyért a' Municipalitas hogy a' téátrumát bé-zárva tartattatja már annak harmadik napja, mellyről a' tsintalan eszü emberek azt mondták, hogy a' téátrum bé-zárottatásának nem egyéb, hanem a' vólna az oka, hogy a' *Brüsszeli* Municipalitas tagjai közül némelleyek, a' Jákobinusok vatsoráján jelen lévén, a' bé-vett portiót gyengélkedő gyomraik meg nem emészthetik. Ezen fennebb irt tudósittás *Brüsszelben* Febr. 1-ső napján költ, a' mellynek a' végére ez iratott; félő, hogy ma estve még valami lárma ki ne üsse magát.

Febr. 1-ső napján 6 Frantzia katonák azért állittattattanak-ki a' szégyen padra, mivel a' magok zászlójak alóll elébb állottanak vala, a' kik a' szégyen padra való ki-állittatásokon meg nem ütödtének, hanem danolni kezdvén, mind a' Respublika, mind pedig annak nevezetesebb tagjai ellen meg-bántó szokkal éltenek. — Egynéhány versben kiáltották ezt: Eljen a' Császár! és egyszersmind azt is mondták, nem telik-el belé 3 hónap, hogy magokat a' Császár szolgálatjára adni, szereptséjek fog lenni, a' kiknek a' körüllettek álló nép közül sokan, pénzt és bort adni igyekeztenek, a' mellyből észre lehet venni, hogy a' *Belgiumi* nép mennyire kedvelje a' Respublikát, és a' Respublika tagjait. — *Beurnonvillét Brüsselbe* várják menni a' hová Minister *Benezek* is, Febr. 1-ső napján érkezett vala vissza *Lövenből*.

Német Ország.

A' *Rénus* mellyéki Austriai truppok nagyon mozgásba eredtenek, a' mellyeknek nagyobb ré-

eze *Tyrolis* felé szándékozik takarodni. De a' Frantziák táborának nagyobb része is, az Olasz Országi táborhoz takarodott onnan, a' kiknek számát 22,000-re vetik. — *Koloniából* azt írják, hogy a' *Sámbre* és a' *Máás* vize mellyéki táborok vezérlésit, Gen. *Hoche* fogná a' maga kezihez venni, a' kinek oda való meg-érkezésit minden nap várják.

A' *Strafsburgi* Febr. 1-ső napján költ levelek azt hirtelik, hogy a' *Sámbre* és a' *Máás* vize mellyéki táborok *Kaiserslauternt* el-hagyták, és hogy ezen várost, a' *Rénus* és a' *Mosa* vize mellyéki táborok szállották volna-meg, a' melly tábornak fő kvártélja még *Schiltigheimban* vagyon. Gen. *Moreau* a' *Sámbre* és a' *Máás* vize mellyéki táborokhoz Jan. 31-kén utazott-el, a' kiről úgy beszéllenek, hogy a' *Rénus* mellyéki fő Kommandirozás az ő keze alatt lenne, és hogy Gen. *Hoche* is alatta fogna kommandirozni. — A' *Hessen-Kasseli* Landgróf, Febr. 6-kán indúlt-el *Berlin* felé, holott a' *Kasseli* Hertzegnek, a' *Prussiai Augusta* Királyi Hertzeg Asszonnyal való el-mátkásítása, Febr. 18-kán ment tökéletességre. A' közönséges levelek közül egy, azt erőssitti, hogy a' *Muzka* újj Császárnak a' volna a' tzielja, hogy a' békeséget egész Európában helyre állítsa, a' melly fontos foglalatosságra való nézve, a' *Rénus* felső mellyékin lévő kerületnél való Követ Báró *Stackelbergnek* instructió adatott a' kezibe.

Elegyes Dolgok.

A' *Hessen-Kasseli* Landgróf Febr. 5-ik napjára váratik *Berlinbe*. — A' *Brunsvigiai* uralkodó Hertzeg is oda fog menni. — A' nem régiben megholt özvegy Királyné testamentomának felnyitására akkor önnön maga a' Király, és a' *Dániai*'s *Brunsvigiai* követek vóltanak jelen. — *Párisban* 30 Catholicum templomok vagynak mostan ollyának, a' mellyekben minden nap isteni szolgálattal vagyon. — *Colli* Cs. K. Generálisnak, a' ki a' *Római* armádiának kormányozására küldetett,

egy szép *Indiai* nádpáltzát ajándékozott a' Pápa Ő Szentsége, mellynek a' gombja drága brilliántos kövekkel vagyon fel ékesítve. — A' *Rénus* vizén túl fekvő *Biponti* Hertzegegségben mindenek Frantzia lábba állittattak. — A' háború folytatására rendelt Német Birodalombeli kasszába 5,411,195 for. és 43 kr. ment bé a' múlt 1796-ik esztendőben. — Ki adattatott belőle 5,305,691 for. és 32 kr.; következésképen maradt még benne 105504 for. és 10 kr. — I. *Pál* Orosz Császár 100000 rubelt osztogattatott ki a' *Pétersburgi* szegény lakosok közt. Ez a' kegyes és jóltévő fejedelem, meg izente a' *Párisi* Directoriumnak, hogy a' ki költözött Kir. Hertzegeknek rendeljen rangjokhoz illő esztendőnként való fizetést. — A' Fels. Prussziai Király, ebben az esztendőben *Warsóviát* is meg akarja látogatni, 's onnan *Moskauba* szándékozik menni, az Orosz Császár koronáztatására.

Török Ország.

Ó Gradiskából (Sclavoniában) Jan. 27-kén, A' *Berbieri* Törökök, a' több épületjeiken kívül, a' magok templomjokat (Moschee) és tornyokat is fel-építették immár, a' honnan való kiáltozásokat gyakran halhatjuk, minthogy az imádságra nem harang szó, hanem a' toronyból való kiáltozásokra gyűlnek öszve. A' toronyból pedig az ő *Muczinjok*, a' kit nállunk egyházfinak neveznek, szokott le-kiáltozni, a' kinek nevezetesebb kötelessége az, hogy ő egy vékony toronyban, igen keskeny és setét gráditson fel-mászván, a' népét, a' maga hathatos szavával, az imádság végett öszve gyülekezni hívja, a' kinek e' szerént igen jó mejinek kelletik lenni. — Ezen *Muczin* öt versben hág-fel napjában a' toronyban, a' mikor a' Muselmanok, Törökök, a' *Mahomet* törvénye szerént 24 óra alatt való időben, az imádságra meg-jelenni köteleztetnek. Ezen öt izben való könyörgések pedig ezen idő szakaszokban megyen véghez: 1-ben. Minekelötte a' nap fel-jöne. 2-szor.

délbe. 3-szor. dél és estve között. 4-szer estve 5-ször a' nap le-menetele után egy két órával. Ezen időkbén pedig, a' *Muczín* a' toronyba felhágván, nagyon halható hangal ezen szókat kiáltja: *Alahu Ekber!* az az: Az Isten leg felségesebb, mellyet egy más után háromszor el-mondván, az után ezt kiáltja: *Escheda hedu Eu illahe Illalah,* az az: Én vallom, hogy egy Isten vagyon, és hogy rajta kívül egy sintsen más. — *We Eschedu Eune Mahomedu Resul Alah.* Én vallom azt, hogy Mahomet az Isten Profétája, mellyeket egynéhány versben el-mondván, azután azt kiáltja. *Hai Alesselach haj Alessalach!* Jöjjetek az idvességre, jöjjetek könyörögni. Mellyet végre ezzel fejez-bé. *La Illahe Illahah Mahamedu Resul Alah.* az az: Tsak egyetlen egy igaz Isten vagyon, és Mahomet az ő Profétája. — A' nap fel-költe előtt való leg első imádság tételre való kiáltások után, a' *Muczín* a' hüvelykeivel bé-dugván a' két füleit, és két szemeit a' középső ujjával bé-fogván, ezt szokta kiáltani. *Eshalata Chairu min Encovej;* az az: Sokkal idvességesebb az álomnál az imádság.

Tsudára méltó dolog az, hogy egy olyan durva nép, mint a' millyennek a' Törökök sokaktól tartattatnak, a' mi musikánkban gyönyörűséget kapnak magoknak. Nem régiben, az ide való vár *interimalis* Kommandánsa, Kapitány *Peyer*, egynéhány tisztekkel, és fejer népekkel, és az Egyházi Administratorral együtt, egy estve musika szónál mulatván magát, végre a' várból kimenvén, a' *Berbieri* várral által ellenben, a' *Száva* vize partyán musikáltatott, mellyet a' Törökök, minthogy már estvéli 10 óra vólt, nem mingyárt hallottanak-meg, de végre tsak ugyan meghalván, annak halgatására a' viz partyára ki-állottanak, a' kiket a' vár Kommandánsa, a' musikához által híván, által is mentenek. Ezután menüetet tántzolván a' tisztek, nagyon tsudálkoztanak azon a' tántz nemin a' Törökök.

A' *Sirmiából* vett tudósításaink az iránt való

panaszokat foglalnak magokban, hogy a' véle
szomszédságban lévő Török Országból, rakással
kezdettenek a' Császári Birodalomba a' tolvajok
által jöni, a' kiknek sokféle gonosz tselekedeteik
miatt, az utazoknak a' magok utozások félelmessé
tétettetett.

Muszka Ország.

A' Muszka Császár, a' *Moskauban* való meg-
koronáztatása végett ezen Manifestumat adat-
tatta-ki:

Mi I-ső *Pál*, minden Muszkáknak Császárja,
és rajtok való uralkodója, értékre adjuk ez ál-
tal minden Mi hiveséges alattunk valóknak; hogy
minekutánna a' Mi Császári Eleinknek Tronussába
való ülésre következünk vólna, leg első köteles-
ségünknek azt tartjuk, hogy a' Mindenhatonak,
és minden halandó Országlokan Uralkodonak há-
lákat adjunk; minthogy pedig Mi, a' régi Izraé-
liták Királyainak, a' Görög igaz hiten lévő Csá-
szároknak, a' Mi kegyes Eleinknek, a' minden
Oroszokon Uralkodoknak, és más Keresztény Fe-
jeknek is példájokat illendő tisztelettel kívánjuk
követni: erre való nézve az iránt határoztuk-meg
magunkat, hogy az Úr kegyelmességének újj zál-
logát vehessük, Magunkat meg-koronáztassuk, és
a' Császárságra fel-kenettessünk, mellynek alkal-
matosságával azt akarjuk, hogy a' Görög igaz
hiten vólt Fejedelmeknek (*Souverain*) példájok
szerént, a' Mi igen kedves Feleségünket, *Mária*
Feodorowna Császárnét is, azon koronázással meg-
tiszteeljük, melly is, Isten kegyelmességéből *Mos-
kau* fő várossában 1797-ben, Aprilisben fog meg-
esni. Mellyet ez által a' Mi hiveséges alattunk
valóinak tudtokra adván, az arra való meg-jele-
nésre atyai képpen a' végett hívjuk őket, hogy
a' Teremtőhez, a' minden jók adójához való szív-
béli környörgéseket, a' Miéinkel együtt egyesit-
tsék, hogy adjon erőt minékünk arra, hogy azon
fő Hivatalt, mellynek folytatását Mi réánk bizta,

a' maga Izent nevének ditsőségére, a' közönséges nyugodalomnak meg-erössítésére, és a' Mi Országunk bölcsősága gyarapítására viselhessük. Iratott. *St. Pétersburgban*, Dec. 18-kán 1796-ban, Uralkodasunknak első esztendejében.

Pál.

Stockholmból Jan. 27-kén. Generál *Kosciusco* *Amérika* felé útra indulván *Muszka* Országból, *Abon* keresztül, tegnap estve érkezett-meg ide, de igen gyengélkedő egészséggel van, a' kinek elindulása előtt, a' *Muszka* Császárné, és *Hertzeg* *Asszonyai* tulajdon kezek által készítettett emlékeztető ajándék adattatott.

Magyar Ország.

Szatthmár Vármegyéből Jan. 27-dik napján. Furtsa dolog történt itt körülöttünk a' jelenvaló farsángban. Egy ferjhez menni kívánó hajadon, halván egy babonás személytől, hogyha ő *Lutza* napján egy pénz árra almát venne, és azt *Karátson* első ejtzakáig úgy eddegélné, hogy abból csak egy maradna meg azon éjjelre, és azt addig zsebében hordaná, bizonyossan meg fogná akkor látni jövendőbeli férjét. — A' bűvösbávos asszony tanátsának hitelt adván az együgyü leányzó, meg vette az egy pénz árra almát, és fel tételét, az almát áruló leányon kívül senkinek is ki nem jelentette. Ennek több esze lévén mint amannak, a' leány édes anyjának a' titkot ki mondotta, a' ki is, mint furtsa eszü asszonyság, magát fel-találván, egy férjfi tselédjét szép kavallér köntösbe felöltöztette, haját bé poroztatta, 's *karátson* ejtzakáján kardosan a' templomba küldötte, meg parantsolván nékie, hogy lopódna a' leánya háta megé, 's a' tzerémonia végbe menetele után mondaná ezt a' leányának: *Adja ide a' leány asszony azon almát, mellyet számomra zsebében tartott.* Úgy is történt a' dolog, melly szókat halván a' reménység és félelem közzé tétellett leány, a' szózat

hallásán nagyon meg rettent, magát el sikóltotta a' templomban, és magára vonván a' jelenvóltaknak figyelmetességét, azomban a' kavallér a' templomból ki-illantott. Ezen történetnek titkát a' köznép mái napig sem tudván, olly vélekedésben vagyon, hogy azon babonaság betű szerént történt volna meg, ezzel erőssítvén bal vélekedését, hogy a' kavallér el tűnt volna a' templomból.

Az ezen Nemes Vármegyében le-telepedett jádzó Magyar Társaságnak bóldogítására, a' Vármegye tisztsjei minden 100 forint fizetésekből, három három forintokat ajánlottak. — *Selmetz Bányán* is egy jádzó Társaság állitatott fel a' múlt hólnapban, mellynek tagjai az ott lévő katonatisztek, bányász praktikánsok, és elő-kező lakosoknak fiai és leányai. Első játékjokat Jan. 29-ik, a' másodikat Febr. 12-ik napján tartották. Először ezen darabat. *Es mengt sich in alles*, másodszor ezt. *Die schöne Wienerinn* jádzották, és az azokból bé ment pénzt, Ő Felségének ajánlották hadi segítségül.

B é t s.

Karoly Hertzeg tegnap estvéli 7 órakor *Béts-be* szerentsésesen meg-érkezett, az Olasz Országi ármádiától.

* * *

A' közelebb múlt posta napon költ *Magyar Kurirnak* 218-ik lapján, felölről kezdván a' 19-ik sorban *Filosofus* helyett *Filosofusok* tétetődjenek.

D. D. S.